

«Η γλώσσα μου... ο κόσμος μου»

Μαθητικοί Αγώνες Νέας Ελληνικής Γλώσσας Γυμνασίων

Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Α΄ ΦΑΣΗ – ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ Δ.Δ.Ε. ΠΕΛΛΑΣ

Οδηγίες για τους εκπαιδευτικούς

ΘΕΜΑ Α

Οι μαθητές έχουν το παρακάτω κείμενο με κενά. Τους υπαγορεύουμε μόνο τις λέξεις που λείπουν και είναι γραμμένες με πλάγια γράμματα και αριθμημένες. Βαθμολογούμε την ορθογραφία τους. (8 x 0,5 = 4 μονάδες).

Τηλεόραση ή βιβλίο;

Σήμερα οι άνθρωποι δεν διαβάζουν, κυρίως αυτοί των ηλικιών εκείνων που μεγάλωσαν και *ενηλικιώθηκαν* (1) μέσα στο κλίμα της επαναστατικής παρουσίας της τηλεόρασης. Ένα ακόμη επίτευγμα της τεχνολογίας που προσφέρει πολλά, **ειδικά** στους τομείς της *έγκαιρης* (2) *ενημέρωσης* του πολίτη, γύρω από ζωτικά θέματα που τον ενδιαφέρουν. Δεν πρέπει όμως να ξεχνάμε ότι η τηλεόραση προσφέρει και πολλά κακά, μεταξύ των οποίων την αποχαύνωση και τον περιορισμό της δημιουργικής φαντασίας.

Βλέποντας τηλεόραση, περνούν από μπροστά σου άπειρες κινούμενες εικόνες μιας ιστορίας που δημιουργήθηκε και προσαρμόστηκε για την τηλεόραση από κάποιους ειδικούς για αυτά τα θέματα. Εικόνες έτοιμες, δοσμένες με αρκετή τέχνη. *Αναλογίζεται* (3), λοιπόν, κάποιος, γιατί ένας άνθρωπος να μπαίνει στον κόπο να διαβάσει ένα βιβλίο, προσπαθώντας *εναγωνίως*(4) να ταξιδεύσει σε εικόνες και κόσμους που αυτός θα δημιουργήσει, χρησιμοποιώντας τη μνήμη, τη φαντασία του και το μυαλό του;

Και όμως εδώ είναι το μεγαλείο του διαβάσματος. Να μπορεί ο άνθρωπος να χρησιμοποιεί το μυαλό του, δημιουργώντας τις δικές του εικόνες, εκείνες που συνάδουν με την ψυχосύνθεσή του και που *συμβάλλουν* (5) στην πνευματική μόρφωσή του, στην καλλιέργεια της γλώσσας και της σκέψης του, στην *ευρυμάθεια* (6) και στη δημιουργικότητά του.

Απεναντίας, η τηλεόραση προκαλεί **οκνηρία** στο μυαλό και αποχαύνωση στη σκέψη. Ό,τι σου σερβίρουν τα αποδέχεται **άμεσα** και τελεσίδικα. Ίσως για αυτό ο σημερινός άνθρωπος δυσκολεύεται να εκφραστεί και στερείται δημιουργικής φαντασίας.

Κανείς δεν αμφιβάλει ότι η τεχνολογία χρειάζεται να συνυπάρχει με τον άνθρωπο, κυρίως σήμερα που χαρακτηρίζουν την πορεία του έντονοι ρυθμοί ζωής. Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να **σταματήσει** να διαβάζει βιβλία, όταν

λίγοι αμφισβητούν τη διαχρονική *ωφέλεια* (7) που έχουν στη διαμόρφωση και ολοκλήρωση της *προσωπικότητάς* (8) του.
(Διασκευή από κείμενο του ηλεκτρονικού τύπου)

Για τη διευκόλυνσή σας στη βαθμολόγηση παρατίθενται ο ορθές απαντήσεις.

Θέμα Β.

B1. Να χαρακτηρίσετε ως σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ) τις παρακάτω προτάσεις (4x1 = 4 μονάδες)

1. Λ
2. Λ
3. Σ
4. Λ

B2. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση (4x1 = 4 μονάδες)

1. Σύμφωνα με το κείμενο αυτοί που δεν διαβάζουν είναι:
δ) όσοι μεγάλωσαν την εποχή της τηλεόρασης
2. Σύμφωνα με το κείμενο οι άνθρωποι δεν διαβάζουν, γιατί:
γ) η ανάγνωση είναι μια απαιτητική διαδικασία
3. Οι άνθρωποι προτιμούν την τηλεόραση, γιατί:
γ) δεν απαιτείται μεγάλος πνευματικός κόπος
4. Σκοπός του συγγραφέα του κειμένου είναι:
β) να προβάλλει την αξία του διαβάσματος

Θέμα Γ

Γ.1. Να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου με συνώνυμα (4x0,5 = 2 μονάδες)

1. ενημέρωσης: πληροφόρησης
2. περιορισμό: μείωση, ελάττωση, μετριασμό
3. συνάδουν: ταιριάζουν, αρμόζουν, συμφωνούν, εναρμονίζονται
4. τελεσίδικα: οριστικά, αμετάκλητα

Γ.2. Να αντικαταστήσετε τις λέξεις του κειμένου που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα με αντώνυμα (4 x 0,5 = 2 μονάδες)

1. ειδικά ≠ γενικά
2. οκνηρία ≠ εγρήγορση
3. άμεσα ≠ έμμεσα
4. σταματήσει ≠ συνεχίσει, αρχίσει, ξεκινήσει

Θέμα Δ. Στο κείμενο που ακολουθεί λείπουν όλα τα σημεία στίξης εκτός από τις τελείες και τα κόμματα. Να τα προσθέσετε (4 x 0,5 = 2 μονάδες).

Πώς μπορεί να ματαιωθεί ένα ταξίδι;(1) Κάπως έτσι άρχισε και τέλειωσε το πρώτο ταξίδι του Πέτρου με τρένο. Είχε πάρει μαζί του όλα τα απαραίτητα: (2) οδοντόκρεμα, οδοντόβουρτσα, αλλαξιές, ρούχα. Ξαφνικά, συνειδητοποίησε ότι δεν είχε πάρει το πορτοφόλι του με τα λεφτά και το εισιτήριο. Εκείνη ακριβώς τη στιγμή ακούει να του λέει ο ελεγκτής: (3) «Παρακαλώ το εισιτήριό σας» (4). Προσπάθησε να εξηγήσει στον ελεγκτή, αλλά τελικά αναγκάστηκε να κατέβει. Κάπως έτσι τέλειωσε το πρώτο ταξίδι του Πέτρου με τρένο.

Θέμα Ε. Να αποδώσετε τις ακόλουθες φράσεις με μια σύνθετη λέξη (4 x 0,5 = 2 μονάδες)

1. αιμορραγώ
2. γλωσσομάθεια
3. μετεωρολόγος
4. ιδιότροπος